

סיפורו של אלוהים, הסיפור שלנו

שעור 3 : אלוהים – קיומו ותכונותיו

בו אנחנו חיים ומתנוועים וקיימים (מה"ש יז 28)

1. לאדם יש צורך לאלוהים. האדם יכול להכיר את אלוהים על ידי הסתכלות על הבריאה דרך ההגיון האנושי. אבל האדם גם נתקל בקשיים כשבא להכיר את אלוהים באור ההגיון בלבד.
2. הסדר והיופי של העולם הפיזי יחד עם תכונותיו האישיות של האדם מצביעים על קיומו של אלוהים.
3. הטיעון של העיצוב (הטיעון של פאלי) :
  - א. הסדר והיופי של העולם מצביעים על אלוהים ולא יכולים להיות משהו שנוצר במקרה.
  - ב. העולם מסודר טוב על מנת לתמוך בחיים אנושיים .
  - ג. האדם עצמו הוא יצור מורכב מאוד.
4. האבולוציה היא תיאוריה פגומה.
5. הטיעון של הגורם הראשון :
  - א. אנחנו יכולים לדעת על פי ההגיון שהעולם אינו מתקיים מעצמו.
  - ב. כל דבר חייב להתקיים או מעצמו (קיום הכרחי) או שמקבל את קיומו מישות אחרת (קיום תלותי).
  - ג. היקום מכיל רק יצורים תלותיים.
  - ד. יצורים תלותיים צריכים להיות תלויים במשהו (קיום הכרחי המקיים עצמו) על מנת להיות קיים.
6. מדענים היום מקבלים את תאוריית המפץ הגדול. לעומת זאת גם למפץ הגדול היתה צריכה להיות סיבה (בלי גורם) שקדמה לו.
7. לעומת יצורים תלותיים מחוייבים בסיבה, אלוהים הוא בעל קיום עצמי. הוא מושלם ובלתי משתנה ולכן לא צריך סיבה.
8. לכל בן אדם יש מצפון שמאלץ אותו לעשות ולהיות טוב. המצפון הזה חייב לבוא מאלוהים.
9. ההיסטוריה גם מכוונת לקיומו של אלוהים יחד עם ההתקיימות של נבואות מהתנ"ך והעדויות הקיימות של ישראל והכנסייה.
10. ההימור של פסקל : אם האדם בוחר להאמין באלוהים יש לו את הכל להרוויח וכלום להפסיד.
11. אנחנו יכולים לדעת שאחת מתכונותיו של אלוהים היא שהוא ישות המקיימת את עצמה. לכן הוא חייב להיות אחד, אין סופי, רוחני ונצחי.
12. אלוהים הוא אימננטי : בגלל שהוא נותן קיום לכל הדברים הוא נמצא בכל הדברים, והוא לא יכול להיות מוגבל או נשלט על ידי הבריאה שלו. אלוהים הוא גם טרנצנדנטי (מעבר ומעל לכל). הוא חייב להיות קיים מחוץ לבריאה שלו אחרת הוא יהיה מוגבל על ידה.
13. בגלל שאלוהים הוא אין סופי בשלמותו, הוא חייב להיות בעל אינטליגנציה ואהבה אין סופית. אלוהים הוא אישי.
14. אלוהים הוא גם כל יודע וכל יכול. אז למה הרשע קיים בעולם שלנו?

קכ"ק 27, 36, 37

קכ"ק 32, 33
רומ' א 19 - 20

פִּי-אֱתָהּ, קִנִּיתָ
כְּלִיטִי ; תִּסְכְּנִי, בְּבֶטֶן אִמִּי.
אוֹדֶךָ עַל פִּי נוֹרְאוֹת,
נִפְלְאוֹתֵי : נִפְלְאוֹתֵי
מִעֲשֵׂיךָ ; וְנִפְשִׁי, יִדְעֵת מְאֹד.
(תה' קלט 13 – 14)

בלאז פסקל (1623 – 1662)

שתי שגיאות
דאיסם : אלוהים הוא טראנצנדנטי אבל לא אימננטי. הוא רחוק מהבריאה ואין לו שום השפעה על העולם.
פנתאיזם : אלוהים הוא אימננטי אבל לא טרנצנדנטי אלוהים שווה לטבע החומרי.

15. הרשע הוא לא דבר שנוצר אלא החיסרון של הטוב.

16. בגלל שאלוהים אוהב את הבריאה שלו, הוא מרשה לאדם לבחור בחופשיות אם לעשות טוב או לא.

17. למרות שפעולותיו של האדם הם מקור הרשע, הדאגה של אלוהים לכל הברואים יכולה להפוך את הרשע לטוב.

18. אלוהים מדבר אל האדם בהדרגה דרך ההסטוריה ואפילו כיום. הוא מגלה את עצמו ואת התשובות לשאלות החיים.

19. האמונה בנויה על הגיון; היא מבוססת על הוכחה מהימנה.

קכ"ק 53, 69
FR* 12

קכ"ק 156 – 158

תפילה

אתה גדול אלוהים, וראוי להללך בגדולות: גדול הוא כוחך וחוכמתך היא ללא מידות. והאדם חלק כה קטן בבריאתך, רוצה להללך: האדם הזה למרות היותו עטוף תמותה ונושא את הוכחת החטא... למרות הכל, האדם, למרות היותו חלק קטן בבריאתך, רוצה להללך. אתה עצמך מעודד אותו להתענג בהללך, מכיון שבראת אותו בשבילך והלב שלנו חסר מנוחה עד שהוא נח בחיכך. (אוגוסטינוס, קכ"ק 30)

שאלות לדיון

1. איך אנחנו יכולים לדעת שאלוהים קיים?
2. איך אנחנו בני האדם מצביעים על קיומו של אלוהים?
3. איזה טיעון פילוסופי לקיומו של אלוהים אתה מוצא הכי משכנע? למה?
4. באיזה מובנים אתה יכול לראות הוכחות לתכונותיו של אלוהים בעולם מסביב?
5. איך אנחנו יכולים להבין את נוכחות הרשע בעולמנו?
6. איך אמונה והגיון יכולים לעבוד ביחד? האם הם מנוגדים?

קכ"ק = קטכיזם של
הכנסייה הקתולית

*FR = Fides et Ratio
"Faith and Reason"
(John Paul II)